

Cooperativismo e Enonomía Social, nº 33 (2010-2011), pp. 93-98

“DISPOSICIÓN DA LEI DE ECONOMÍA SOSTIBLE QUE INCIDEN NO DEREITO DE COOPERATIVAS”

Rafael GARCÍA PÉREZ

A Lei 2/2011, de 4 de marzo, de Economía Sostible introduciu algunhas modificacións na Lei 27/1999, de 16 de xullo, de Cooperativas, e na Lei 20/1990, de 19 de decembro, sobre Réxime Fiscal das Cooperativas. Pasamos a expoñelas:

A) A cooperativa agraria pode prestar servizos co seu propio persoal a favor dos seus socios

A disposición final segunda dá nova redacción á letra d) do apartado 2 do artigo 93 da Lei de Cooperativas, á que se engade un inciso final que destacamos en cursiva: “2. Para o cumprimento do seu obxecto, as cooperativas agrarias poderán desenvolver, entre outras, as seguintes actividades: d) Calquera outras actividades que sexan necesarias ou convenientes ou que faciliten a mellora económica, técnica, laboral ou ecolóxica da cooperativa ou das explotacións dos socios, *entre outras, a prestación de servizos pola cooperativa e co seu propio persoal que consista na realización de labores agrarios ou outros análogos nas mencionadas explotacións e a favor dos socios da mesma*”.

A modificación provén, ao parecer, dunha iniciativa de Cooperativas Agro-alimentarias (www.agro-alimentarias.coop). Como lemos na propia revista da institución, tratábase de “aclarar en que termos ou condicións o persoal das Cooperativas agrarias pode realizar labores nas explotacións dos socios sen incorrer en supostos de cesión de traballadores, figura contemplada no Código Penal. En definitiva, requiríase certeza absoluta de que servizos como os de substitución ou outros, non xeraban risco de ser declarados ilegais./Coa proposta preténdese, en definitiva, ampliar o núcleo de servizos que a Cooperativa presta aos seus socios, de maneira que os labo-

res agrarios ou análogos que é necesario realizar nas explotacións dos cooperativistas e que na actualidade deben ser asumidas polos propios socios, ben por si mesmos, ben empregando ao persoal necesario, poidan ser realizadas pola propia Cooperativa, procedendo a contratar ao persoal necesario.” [“El personal de las cooperativas agrarias podrá prestar servicios en las explotaciones de los socios”, Cooperativas Agroalimentarias, núm. 9, en-marzo 2011, pp. 24 y 25 (<http://www.agro-alimentarias.coop/ficheros/doc/03214.pdf>)]

B) Modifícase o réxime das operacións con terceiros das cooperativas agrarias

O Real Decreto-Lei 10/2000, de 6 de outubro, de medidas urxentes de apoio aos sectores agrario, pesqueiro e do transporte, dera nova redacción ao apartado 4 do artigo 93 da Lei de Cooperativas, que quedaba así redactado: “As cooperativas agrarias poderán desenvolver operacións con terceiros non socios ata un límite máximo do 50 por 100 do total das realizadas cos socios para cada tipo de actividade desenvolvida por aquela. Esta limitación non será aplicable ás cooperativas agrarias respecto das operacións de subministración de gasóleo B a terceiros non socios”. Á súa vez, o Decreto-Lei modificou a Lei sobre Réxime Fiscal das Cooperativas. Por un lado, engadiu un segundo parágrafo á letra a) do apartado 2 do artigo 9, coa seguinte redacción: “...as cooperativas agrarias poderán fornecer gasóleo B a terceiros non socios sen que iso determine a perda da condición de especialmente protexidas”. Por outra banda, modificou o ap. 10 do artigo 13 (“Causas de perda da condición de cooperativa fiscalmente protexida”), de tal forma que onde se dicía que “Ningunha cooperativa, calquera que sexa a súa clase, poderá realizar un volumen de operacións con terceiros non socios superior ao 50 por 100 do total das da cooperativa, sen perder a condición de cooperativa fiscalmente protegida”, engadíase o seguinte inciso: “Esta limitación non será aplicable ás cooperativas agrarias respecto das operacións de fornecemento de gasóleo B a terceiros non socios”.

As modificacións introducidas polo devandito Decreto-Lei orixinaron un azaroso proceso ante as institucións comunitarias. Finalmente, a Decisión da Comisión de 15 de decembro de 2009, relativa ás medidas de apoio ao sector agrícola aplicadas por España tras a subida do custo do combustible [DOUE de 4 de setembro de 2010 (L235/1)], considerou que “As axudas estatais en favor das cooperativas agrarias aplicadas por España en virtude do artigo 1 do Real Decreto-Lei 10/2000, sen prexuízo do disposto no artigo 2 [axudas *de minimis*], constitúen axudas estatais incompatibles co

mercado interior en virtude do artigo 107, apartado 3, letra c), do TFUE”. En consecuencia, a disposición final cuadraxésima segunda da Lei de Economía Sostible dispón que “Con efectos para os exercicios económicos que se inicien a partir de 1 de xaneiro de 2011, modifícase o apartado 4 do artigo 93 da Lei 27/1999, de 16 de xullo, de Cooperativas, modificado pola Lei 24/2005, de 18 de novembro, de reformas para o impulso á produtividade, que queda redactado da seguinte forma: 4. As cooperativas agrarias poderán desenvolver operacións con terceiros non socios ata un límite máximo do 50 por cento do total das realizadas cos socios para cada tipo de actividade desenvolvido por aquelas.” Suprímese, polo tanto, o inciso que establecía que “Esta limitación non será aplicable ás cooperativas agrarias respecto das operacións de distribución polo miúdo de produtos petrolíferos a terceiros non socios”, que introducira a reforma levada a cabo pola Lei 24/2005, de 18 de novembro. Paralelamente, e con efectos para os períodos impositivos que se inicien a partir de 1 de xaneiro de 2011, modifícase o apartado 10 do artigo 13 da Lei 20/1990, de 19 de decembro, sobre Réxime Fiscal das Cooperativas (“Causas de perda da condición de cooperativa fiscalmente protexida”). No devandito artigo indicábase que “Ningunha cooperativa, calquera que sexa a súa clase, poderá realizar un volume de operacións con terceiros non socios superior ao 50 por 100 do total das da cooperativa, sen perder a condición de cooperativa fiscalmente protexida. Esta limitación non será aplicable ás cooperativas agrarias respecto das operacións de distribución polo miúdo de produtos petrolíferos a terceiros non socios”. Na nova redacción suprímese a segunda frase, é dicir, a excepción para as cooperativas agrarias queda eliminada. Por razóns de coherencia, tamén se modifica a letra a) do apartado 2 do artigo 9, que queda redactada da seguinte forma: “As cooperativas agrarias poderán distribuír polo miúdo produtos petrolíferos a terceiros non socios co límite establecido no apartado 10 do artigo 13 desta Lei.”

C) Actualízase a cifra referida ás bases impositibles do IBI que se esixe para que as cooperativas agrarias poidan considerarse especialmente protexidas

Tamén en relación coas cooperativas agrarias, modifícase o parágrafo primeiro do apartado 3 do artigo 9 da Lei sobre Réxime Fiscal das Cooperativas, que establece certos requisitos para que as cooperativas agrarias poidan considerarse especialmente protexidas. En concreto, esixíase que as bases impositibles do Imposto sobre Bens Inmóveis correspondente aos bens de natureza rústica de cada socio situados no ámbito xeográfico ao que se estende-

se estatutariamente a actividade da cooperativa, non excedese de 6.500.000 pesetas. Con iso pretendíase que os socios das cooperativas ás que se outorgaba unha especial protección fosen pequenos agricultores [MARÍ VIDAL, S., “*La limitación de las bases imponibles del IBI rústico para las cooperativas agrarias en el régimen fiscal de cooperativas y su necesaria reforma*”, *Revesco*, 104, 2011, p. 137]. A doutrina puxera de manifesto que este límite non se actualizaba dende había anos, mentres que os valores catastrais (que determinan a base imponible do IBI dos inmobles de natureza rústica) víñanse actualizando anualmente, polo que tamén se facía necesaria a reforma do límite fixado na Lei [MARÍ VIDAL, S., “*La limitación, op.cit., pp. 125 y ss.*]. Atendendo a estas peticións, a Lei de Economía Sostible eleva o límite a 95.000 €. O texto do artigo queda agora redactado así: “[Consideraranse especialmente protexidas as Cooperativas Agrarias que cumpran os seguintes requisitos:] Que as bases impositivas do Imposto sobre Bens Inmobles correspondentes aos bens de natureza rústica de cada socio situados no ámbito xeográfico a que se refire o apartado un, cuxas producións se incorporen á actividade da cooperativa, non excedan de 95.000 euros, modificándose este importe anualmente segundo os coeficientes de actualización aplicables ao valor catastral dos bens inmobles de natureza rústica establecidos na Lei de Orzamentos Xerais do Estado. Non se incumprirá este requisito cando un número de socios que non exceda o 30 por cento do total dos integrados na cooperativa supere o valor indicado no presente parágrafo.”

D) Permítese que os saldos do Fondo de Reserva Obrigatorio das cooperativas de crédito transformadas noutra entidade de crédito se integren no capital social da entidade resultante durante o exercicio 2011

A disposición transitoria novena da Lei de Economía Sostible (“Fondo de reserva obrigatorio de cooperativas de crédito transformadas”) establece que:

“Un. Os saldos do Fondo de Reserva Obrigatorio das cooperativas de crédito que se transformaron noutra entidade de crédito de acordo co previsto no artigo décimo da Lei 13/1989, de 26 de maio, de Cooperativas de Crédito, e aos que se deu o destino previsto no artigo 75, por remisión do artigo 69.6, ambos da Lei 27/1999, de 16 de xullo, de Cooperativas, poderán integrarse no capital social da entidade resultante da transformación durante o exercicio 2011.

Dous. No período impositivo no que se produza este reintegro, integrase na base imponible da entidade de crédito transformada a parte do

mesmo que se corresponda co fondo de reserva obrigatorio que tivese minorado a base impositiva da Cooperativa de Crédito nos períodos impositivos anteriores á transformación.”

O novo precepto procede dunha emenda transaccional introducida no Senado e fundamentada en sendas emendas do Grupo Parlamentario Mixto, do Grupo Parlamentario Popular e do Grupo Parlamentario Socialista, pola que se engadiu unha nova disposición transitoria ao proxecto de Lei. A xustificación que daba o Grupo Socialista era a seguinte: “Favorecer que a entidade resultante da transformación dunha Cooperativa de Crédito noutra entidade de crédito conte coa máxima solvencia patrimonial. Trátase de que as operacións en curso se poidan acoller á previsión dada pola Disposición final cuarta da Lei 3/2009, de 3 de abril, sobre Modificacións Estruturais das Sociedades Mercantís que permite a transformación de ditas cooperativas noutras entidades de crédito, introducindo unha regra de excepción ao réxime xeral de transformación de cooperativas, de modo que cando unha Cooperativa de Crédito se transforme noutra entidade de crédito, o Fondo de Reserva Obrigatorio daquela pasará a integrarse no capital social da entidade resultante da transformación” [emenda 585 de adición; vid. www.senado.es/legis9/expedientes/621/index_621000080.html].

